

4^η Ενότητα

Ισοκράτους, Περί είρήνης 19-21

Ἄρ' οὖν ἂν ἔξαρκέσειεν ἡμῖν,
εί τήν τε πόλιν ἀσφαλῶς οἰκοῦμεν καὶ τὰ περὶ τὸν βίον εὔπορώτεροι
γιγνοίμεθα καὶ τά τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμονοοῦμεν καὶ παρὰ τοῖς "Ελλησιν
εύδοκιμοῖμεν; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι τούτων ὑπαρξάντων τελέως τὴν πόλιν
εύδαιμονήσειν. **Ο μὲν τοίνυν πόλεμος** ἀπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων
ἀπεστέρηκεν· καὶ γὰρ πενεστέρους ἐποίησεν, καὶ πολλοὺς κινδύνους
ὑπομένειν ἥναγκασεν καὶ πρὸς τοὺς "Ελληνας διαβέβληκεν
καὶ πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς.

"Ην δὲ τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα,[] μετὰ πολλῆς μὲνάσφαλείας τὴν πόλιν
οἰκήσομεν, ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς,
[...] καθ' ἑκάστην δὲ τὴν ἡμέραν πρὸς εὔπορίαν ἐπιδώσομεν,
[...] ἀδεῶς γεωργοῦντες καὶ τὴν θάλατταν πλέοντες καὶ ταῖς ἄλλαις
ἔργασίαις ἐπιχειροῦντες αἱ νῦν διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν.

Όψόμεθα δὲ τὴν πόλιν διπλασίας μὲν ἡ νῦν τὰς προσόδους λαμβάνουσαν,
μεστὴν δὲ γιγνομένην ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ μετοίκων,
ῶν νῦν ἐρήμη καθέστηκεν. Τὸ δὲ μέγιστον· συμμάχους ἔξομεν ἀπαντας
ανθρώπους, οὐ βεβιασμένους αλλά πεπεισμένους.

Μετάφραση

Άραγε, λοιπόν, θα μας ήταν αρκετό να κατοικούμε στην πόλη με ασφάλεια και να γίνουμε πλούσιότεροι στην καθημερινή μας ζωή και να έχουμε ομόνοια μεταξύ μας και να χαίρουμε εκτιμήσεως μεταξύ των Ελλήνων;

Εγώ λοιπόν θεωρώ ότι, αν γίνουν αυτά, η πόλη μας θα ευημερήσει ολοκληρωτικά. Ο πόλεμος βέβαια μας στέρησε όλα αυτά που έχουν λεχθεί.

Γιατί πράγματι και μας έκανε φτωχότερους και μας ανάγκασε να ανεχόμαστε πολλούς κινδύνους και μας έχει δυσφημίσει στα μάτια των Ελλήνων και μας έχει ταλαιπωρήσει με όλους τους τρόπους. Αν, όμως, συνάψουμε ειρήνη, θα κατοικούμε στην πόλη με πολλή ασφάλεια, αφού απαλλαγούμε από πολέμους, κινδύνους και διχόνοια, και κάθε μέρα θα γινόμαστε πιο εύπτοροι, καλλιεργώντας τη γη και ταξιδεύοντας στη θάλασσα και ασχολούμενοι με τα άλλα επαγγέλματα τα οποία λόγω του πολέμου έχουν εκλείψει. Και θα δούμε την πόλη να εισπράττει διπλάσια έσοδα απ' ό,τι τώρα και να είναι γεμάτη από εμπόρους ξένους και μετοίκους, από τους οποίους τώρα έχει ερημωθεί. Σο κυριότερο, όμως: θα έχουμε συμμάχους όλους τους ανθρώπους, όχι εξαναγκασμένους, αλλά με τη θέλησή τους.

Γιάννη Ρίτσου, «Ειρήνη»

"Τ' όνειρο του παιδιού είναι η ειρήνη
Τ' όνειρο της μάνας είναι η ειρήνη
Τα λόγια της αγάπης κάτω απ' τα δέντρα
είναι η ειρήνη

Ο πατέρας που γυρνάει τ' απόβραδο μ' ένα φαρδύ χαμόγελο στα μάτια
μ' ένα ζεμπίλι στα χέρια του γεμάτο φρούτα
και οι σταγόνες του ιδρώτα στο μέτωπό του
είναι όπως οι σταγόνες του σταμνιού που παγώνει το νερό στο παράθυρο,
είναι η ειρήνη.

Όταν οι ουλές απ' τις λαβωματιές κλείνουν στο πρόσωπο του κόσμου
και μες στους λάκους που 'καψε η πυρακαϊά δένει τα πρώτα της μπουμπούκια η ελπίδα
κι οι νεκροί μπορούν να γείρουν στον πλευρό τους και να κοιμηθούν δίχως παράπονο
ξέροντας πως δεν πήγε το αίμα τους του κάκου,
είναι η ειρήνη.

Ειρήνη είναι η μυρουδία του φαγητού το βράδυ,
τότε που το σταμάτημα του αυτοκινήτου στο δρόμο δεν είναι φόβος,
τότε που το χτύπημα στην πόρτα σημαίνει φίλος,
και το άνοιγμα του παραθύρου κάθε ώρα σημαίνει ουρανός,
γιορτάζοντας τά μάτια μας με τις μακρινές καμπάνες των χρωμάτων του,
είναι ειρήνη.

Ειρήνη είναι ένα ποτήρι ζεστό γάλα κι ένα βιβλίο μπροστά στο
παιδί που ξυπνάει.
Τότε που τα στάχυα γέρνουν το 'να στ' άλλο λέγοντας: το φως, το φως
και ξεχειλάει η στεφάνη του ορίζοντα φως,
είναι η ειρήνη.

Τότε που οι φυλακές επισκευάζονται να γίνουν βιβλιοθήκες,
τότε που ένα τραγούδι ανεβαίνει από κατώφλι σε κατώφλι τη νύχτα,
τότε που τ' ανοιξιάτικο φεγγάρι βγαίνει απ' το σύγνεφο
όπως βγαίνει απ' το κουρείο της συνοικίας φρεσκοξυρισμένος ο
εργάτης το Σαββατόβραδο,
είναι η ειρήνη.

• Τότε που η μέρα που πέρασε, δεν είναι μια μέρα που χάθηκε,
μα είναι η ρίζα που ανεβάζει τα φύλλα της χαράς μέσα στο βράδυ
κι είναι μια κερδισμένη μέρα κι ένας δίκαιο ύπνος,
που νιώθεις πάλι ο ήλιος να δένει βιαστικά τα κορφίνια του
να κυνηγήσει τη λύπη απ' τις γωνιές του χρόνου,
είναι η ειρήνη.

Ειρήνη είναι οι θημωνιές των αχτίνων στους κάμπους του καλοκαιριού
είναι τ' αλφαβητάρι της καλοσύνης στα γόνατα της αυγής.
Όταν λες: αδελφές μου, - όταν λέμε: αύριο θα χτίσουμε.
όταν χτίζουμε και τραγουδάμε,
είναι η ειρήνη.

Τότε που ο θάνατος πιάνει λίγο τόπο στην καρδιά
κι οι καμινάδες δείχνουν με σίγουρα δάχτυλα την ευτυχία,
τότε που το μεγάλο γαρίφαλο του δειλινού
το ίδιο μπορεί να το μυρίσει ο ποιητής κι ο προλετάριος,
είναι η ειρήνη.

Η ειρήνη είναι τα σφιγμένα χέρια των ανθρώπων
είναι το ζεστό ψωμί στο τραπέζι του κόσμου
είναι το χαμόγελο της μάνας
Τίποτ' άλλο δεν είναι η ειρήνη.
Και τ' αλέτρια που χαράζουν βαθιές αυλακές σ' όλη της γης,
ένα όνομα μονάχα γράφουν:
Ειρήνη.
Τίποτ' άλλο. Ειρήνη

Πάνω στις ράγες των στίχων μου
το τραίνο που προχωρεί στο μέλλον
φορτωμένο στάρι και τριαντάφυλλα,
είναι η ειρήνη

Αδέρφια,
μες στην ειρήνη διάπλατα ανασαίνει όλος ο κόσμος με όλα τα όνειρά μας
Δώστε τα χέρια αδέρφια μου,
αυτό 'ναι η ειρήνη."

Τάσος Λειβαδίτης

ΚΙ ΕΓΙΝΕ ΤΟΤΕ ΜΕΓΑΛΗ ΣΙΩΠΗ

Κι έγινε τότε μεγάλη σιωπή.

Κι άρχισε ο ήλιος να κατεβαίνει μέσα στις φλόγες της δύσης.

Κι ο ουρανός έγινε κόκκινος.

Και το χώμα κόκκινο. Σαν αίμα.

Και δεν ακουγόταν τίποτα σ' όλη τη γη.

Και προβάλλοντας σιγά σιγά

πίσω απ' τα υψώματα

μεγάλες σκοτεινές φάλαγγες φάνηκαν να' ρχονται.

Απ' τις πεδιάδες, απ' τα φαράγγια,

απ' τις χαράδρες, απ' τα βουνά

απ' όλους τους δρόμους

φάνηκαν να 'ρχονται

οι νεκροί του πολέμου.

Και πίσω τους έρχεται ο άνεμος

πίσω τους έρχεται ο μεγάλος άνεμος

πίσω τους έρχεται ο μεγάλος άνεμος βουίζοντας

ΕΙΡΗΝΗ ΕΙΡΗΝΗ ΕΙΡΗΝΗ.

ΞΕΡΕΙ ΝΑ ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ Μπ. Μπρέχτ

Στρατηγέ, το τανκ σου είναι δυνατό μηχάνημα
Θερίζει δάση ολόκληρα, κι εκατοντάδες άντρες αφανίζει.
Μόνο που έχει ένα ελάττωμα:
Χρειάζεται οδηγό.

Στρατηγέ, το βομβαρδιστικό σου είναι πολυδύναμο.
Πετάει πιο γρήγορα απ' τον άνεμο, κι απ' τον ελέφαντα
σηκώνει βάρος πιο πολύ.
Μόνο που έχει ένα ελάττωμα:
Χρειάζεται πιλότο.

Στρατηγέ, ο άνθρωπος είναι χρήσιμος πολύ.
Ξέρει να πετάει, ξέρει και να σκοτώνει.
Μόνο που έχει ένα ελάττωμα:
ΞΕΡΕΙ ΝΑ ΣΚΕΦΤΕΤΑΙ

